

Abimelech en Jotham

Periodethema: Richters in Israël
Richteren 9

KERNTEKST

Alzo deed God wederkeren het kwaad van Abimelech, dat hij aan zijn vader gedaan had, dodende zijn zeventig broederen. (Richteren 9:56)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Abimelech, die na de dood van zijn vader Gideon tot richter werd gekozen, was een wrede man. Hij vermoordde zijn zeventig broers, brak de stad Sichem af en verbrandde de inwoners die zich schuil hielden. God straft het kwaad dat hij deed. Een vrouw wierp een stuk van een molensteen op zijn hoofd. Dit werd zijn dood.

BEGINSITUATIE

Richteren 6-8 vertelt de bekende geschiedenis van Gideon. Als hij het volk van de onderdrukking door de Midianieten heeft verlost, wil men hem tot koning maken. Gideon weigert dit en wijst erop dat de HEERE hun Koning is. Als Gideon sterft vervalt het volk weer in de Baaldienst. Het is tragisch om te bedenken dat Gideon in feite zèlf daarvoor al de eerste aanzet heeft gegeven door van de geschenken (veel goud) zelf een efod te maken; dat werd Israël tot een valstrik, zie Richteren 8:27. Dit is het moment waarop één van zijn zonen (Abimelech) kans ziet om zichzelf als koning voor te stellen.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen weten op welke manier Abimelech koning werd en hoe hij daarvoor werd gestraft.
- De kinderen beseffen dat de Heere het kwaad en de zonde straft.
- De kinderen keren zich af van het kwaad en verlangen ernaar God te dienen.

INDELING

Abimelech doodt zijn 69 broers. Alleen zijn jongste broer, Jotham, weet te ontkomen. Abimelech wordt in Sichem tot koning uitgeroepen. Jotham laat door een fabel zien hoe onlogisch dat is. Na drie jaar wordt Sichem ontrouw aan Abimelech. Er ontstaat een burgeroorlog. Gaäl speelt in op deze onvrede, terwijl Zebul de partijen tegen elkaar uitspeelt. Abimelech verwoest Sichem en Millo. Hij neemt de stad Thebez in, maar een vrouw verplettert zijn schedel. Hij laat zich doodsteken door zijn wapendrager, omdat hij niet wil dat de mensen zouden zeggen dat hij door een vrouw gedood is. Zo vergeldt God een ieder naar zijn werken.

ZINGEN

- Psalm 62:7; 78:21; 86:6; 105:3
- ZB - Geef vrede Heer', geef vrede / Heer', wat wilt Gij dat ik doe?

UITLEG VAN DE PSALM

Schijn bedriegt. De Heere waarschuwt door middel van de dichter van deze Psalm om nooit je vertrouwen te stellen op macht en bezit, al of niet door geweld en roof verkregen. Word nooit trots als je vermogen toeneemt. Een mens zet zomaar zijn hart op aardse schatten in plaats van op de hemelse schatten die nooit vergaan.

MATERIALEN

Plaatje van een olijfboom, vijgenboom, wijnstok en een doornstruik

BORDPLAN

Schrijf het woord 'fabel' in het midden en plak daaromheen de plaatjes die onder materialen genoemd staan.

INTRODUCTIE

Weten jullie wat een fabel is? Het is een verhaal waarin dingen gebeuren die helemaal niet echt kunnen zijn, bijvoorbeeld omdat er dieren zijn die met elkaar praten. Hoewel de ezel van Bileam natuurlijk wel sprak, maar dat was door een wonder van de HEERE Zelf. Een fabel heeft altijd een wijze les. In de Bijbel staan ook zulke verhalen!

Of: Kennen jullie mensen die veel kinderen hebben? Laat de kinderen aantallen noemen. Vertel: ik ken iemand die nog veel meer kinderen had... Het is Gideon, de man die de vijanden uit Israël verdreef door 's nachts met fakkels en kruiken herrie te maken bij het legerkamp van de vijanden. Weet je hoeveel kinderen Gideon had? Wel zeventig! Hij had namelijk ook heel veel vrouwen. Over de kinderen van Gideon gaat deze vertelling.

BRUGZIN

Het gaat niet goed in Israël. De mensen dienen de HEERE niet, maar de afgoden. En nu is Gideon gestorven en wordt het nog erger. Want Abimelech, één van de zonen van Gideon, maakt een plan. Hij denkt bij zichzelf: 'Nu kan ik wel koning worden!' Maar ja, hij weet wel dat hij nog 70 broers heeft. En die willen ook allemaal wel koning zijn! Hoe zal hij dat eens oplossen?

Vertelling

Abimelech denkt na: 'Ik moet zorgen dat de mensen in Israël ook willen dat ik koning word'. Ja, want een koning willen ze wel. Toen Gideon nog leefde, zeiden ze tegen hem: 'Jij hebt ons gered, word jij onze koning!' Maar dat wilde Gideon niet. Hij zei: 'De HEERE is jullie Koning! Ik word jullie koning niet en mijn zonen mogen dat ook niet worden.'

Maar de Israëlieten dienden de HEERE helemaal niet meer. Ze vergaten hoe Hij hen had gered. Gideon wilde geen koning worden, maar Abimelech wil het wel. En nu zijn vader gestorven is, kan hij er mooi voor gaan zorgen dat het gebeurt!

Abimelech gaat naar Sichem en roept daar alle mensen bij elkaar. 'Beste mensen', zegt hij, 'het is toch beter als er één man jullie koning is in plaats van zeventig tegelijk? Bovendien: mijn moeder is familie van jullie, dus ik moet jullie koning worden!' Daar zijn de mensen in Sichem het mee eens. Ze willen Abimelech wel als koning. Ze helpen hem door hem geld te geven.

Dat geld kan Abimelech goed gebruiken. Van het geld huurt hij misdadigers in. Samen met deze misdadigers gaat hij op pad naar zijn broers. Met deze mannen vermoordt hij 69 broers. Abimelech is blij! Zo is hij de enige nog die koning kan worden. Wat

verschrikkelijk dat hij dit op deze manier doet!

Maar... kijk eens. Er is één ding dat Abimelech niet weet. En ik denk dat als hij dit weet, dat hij daarvan niet blij wordt. Een van de broers heeft zich verstoppt! Het is Jotham, zijn jonge broer.

Abimelech weet van niets. Hij denkt: 'Ik heb het mooi voor elkaar!' Hij gaat terug naar Sichem. In de verte komen er al mensen hem tegemoet lopen. 'Jij bent onze koning!' roepen ze.

Ze weten niet dat Jotham nog leeft. Maar Abimelech wordt tot koning gemaakt.

Jotham is nog steeds verstoppt. Hij durft zich nog niet te laten zien. Want, wat zou er dan gebeuren? Er komt iemand naar hem toe. 'Jotham, je broer Abimelech is koning geworden.' Jotham vindt dat heel erg. Hij moet ernaartoe! En dat is ook wat hij gaat doen. Op naar Sichem.

Bij Sichem klimt hij boven op een berg. Daar kunnen veel mensen hem horen. 'Mensen van Sichem, luister goed naar mij!' Hij begint een verhaal te vertellen, een fabel.

Weet je wat een fabel is? Het is een verhaal waarin dingen gebeuren die niet helemaal echt kunnen zijn. Bijvoorbeeld omdat er dieren zijn die met elkaar praten.

Luister maar wat Jotham vertelt. 'Er was eens een bos. De bomen in dat bos wilden een koning. Maar wie moest hun koning worden? De bomen zochten de olijfboom op. Ze zeiden tegen hem: 'Olijfboom, wees jij onze koning!' 'Nee', zei de olijfboom, 'dat wil ik niet'. De vijgenboom dan? Dat is ook een grote, sterke boom. Maar nee, de vijgenboom wilde ook geen koning van het bos worden. En de wijnstok ook al niet! Toen ze alle mooie bomen gevraagd hadden, kwamen ze bij de doornstruik. 'Doornstruik, wil jij dan koning over ons zijn?' 'O ja, zeker!', antwoordde de doornstruik blij. 'Maar dan moeten alle andere bomen wel naar mij luisteren. Anders zullen ze worden verbrand!'

Wat een apart verhaal! Een doornstruik als koning? Aan een doornstruik heb je helemaal niks! Hij prikt alleen maar. Hij heeft geen mooie vruchten, geen druiven of olijfolie. Hij is alleen maar goed als brandhout. En juist die struik wordt koning!

Waarom vertelt Jotham dit verhaal aan de mensen in Sichem? Misschien kun je het zelf al wel een beetje bedenken. Met die doornstruik bedoelt hij Abimelech. Abimelech is helemaal geen goede koning! Wat is het dom van de mensen in Sichem dat ze wilden dat hij hun koning zou worden. Doordat ze dat wilden zijn ook nog de zonen van Gideon vermoord!

Maar ja, nu ze hem tot koning hebben gemaakt, moeten ze maar blij met hem zijn en naar hem luis-

teren. En, zegt Jotham erbij: 'als het niet goed is wat de mensen in Sichem hebben gedaan, dan zullen ze gestraft worden.'

Jotham is klaar met zijn toespraak. Hij rent weg. Hij vlucht, want Abimelech zal hem zeker niet in leven laten als hij hiervan hoort...

Het is drie jaar later. Het gaat mis. De mensen in Sichem zijn niet blij meer met Abimelech. Ze vinden hem geen goede koning meer. Ze gaan zelfs vechten tegen Abimelech. Daar wordt hij heel boos van. Zo boos dat hij de hele stad verwoest en alle mensen probeert te doden. Wat een paniek in de stad. Waar moeten ze veiligheid zoeken? 'Laten we naar de tempel van Baäl gaan!', zeggen ze. Vlug gaan ze erheen. Maar wat doet Abimelech? Hij hakt takken van de bomen, legt die tegen de schuilplaats aan en steekt ze in brand. Zo sterven alle mensen van Sichem.

Wat erg hè... Wat Jotham gezegd had, gebeurt! God straft de mensen van Sichem. Zij hadden niet geluisterd naar Gídeon. Ze hadden ervoor gezorgd dat Abimelech de zonen van Gídeon ging vermoorden. De Heere vindt dat heel erg!

Wat is het erg hè, wat er in deze geschiedenis gebeurde. Dat kwam doordat Abimelech en de mensen in Israël de HEERE niet dienden. Doordat ze Hem vergeten waren en daardoor zomaar andere mensen gingen vermoorden. Ze vroegen niet aan de HEERE: 'Wat wilt U dat ik zal doen?', maar ze deden gewoon hun eigen zin. Dan gebeuren er heel erge dingen. God straft die zonde! Zonde past niet bij de Heere God. Ook jij doet zonde. Maar weet je wat zo mooi is? De Heere God wil het vergeven. Hij wil ook jouw Koning zijn. Dat is een véél betere Koning dan Abimelech. De Heere God is een volmaakte Koning. Als we Hem dienen, zijn we echt gelukkig.

Abimelech stopt er nog niet mee. Hij gaat naar een andere stad. De mensen daar proberen ook te vluchten. Ze schuilen in een toren. Abimelech probeert die toren ook in brand te steken.

Maar dan... ineens suist er een heel zware steen door de lucht. Bam! Hij komt op Abimelechs hoofd terecht en Abimelech valt zwaargewond neer. Een vrouw bovenop de toren heeft deze steen naar beneden gegooid.

Snel roept Abimelech de knecht die zijn wapens draagt. 'Jongen, kom hier, maak mij dood met je zwaard. Anders zullen ze zeggen dat een vrouw mij heeft gedood, dat zou een schande zijn!' Dat doet de knecht. Zo sterft Abimelech. Zo straft de HEERE ook Abimelech.

AFSLUITING

Ook wij luisteren heel vaak niet naar de Heere God. Wees niet zo eigenwijs als Abimelech en de mensen in Sichem! Maar vraag aan de Heere of Hij je een hart geeft dat Hem wil dienen.

VERWERKING

Stel in een gesprek de volgende vragen:

- Wat voor gevoel krijg je bij dit verhaal en waarom? Bang (voor straf), boos (over het onrecht), verdrietig (vanwege het leed) of juist blij (vanwege de eerlijke straf)?
- Wat leren we uit dit verhaal over de Heere God? En over hoe Hij wil dat wij leven?

